

Ordførere i Oppland

Deres referanse
Vår referanse 2014/5190-22 320 AMU
Saksbehandler

Dato 27.11.2015

Fylkesmannens forventninger til og vurderinger av kommunenes kommunereformvedtak

I september i fjor sendte Fylkesmannen et brev til alle ordførere i Oppland der vi ba kommunene om å utarbeide en plan for arbeidet med kommunereformen, blant annet gjennom å konkretisere egne utfordringer og muligheter i et langsiktig perspektiv. Mye godt utredningsarbeid er gjort. Vi oppfatter at kommunene har gjennomført grundige og ærlige nåtidsbeskrivelser, og at det nå arbeides med framtidsperspektivet.

I løpet av høsten har Fylkesmannen presentert sine kommunebilder for kommunestyrene i Oppland. Kommunereformen var et viktig tema i disse møtene, og nødvendigheten av å tenke langsiktig i reformarbeidet ble understreket. I tillegg ble det presisert hva som ligger i utredningsplikten som Stortinget har pålagt kommunene.

Innen 1. juli 2016 skal alle kommuner ta stilling til en eventuell sammenslåing med andre kommuner. Deretter skal Fylkesmannen, på selvstendig grunnlag, gjøre en vurdering av de samlede kommunestyrevedtakene, der det skal legges vekt på helheten i regionen og fylket. For at Fylkesmannen skal ha et best mulig kunnskapsgrunnlag å vurdere ut fra, ønsker vi å minne om våre forventninger.

Som kommunal- og moderniseringsminister, Jan Tore Sanner, påpeker i sitt brev til alle landets kommunestyrerepresentanter 28. oktober 2015, er det ikke nok å utrede nullalternativet – det vil si en videreføring av dagens kommunegrenser. Kommunene må ha gjennomført en bredt forankret og grundig prosess med sine nabokommuner.

Fylkesmannen forventer at det er gjort en vurdering av hvorvidt kommunen, gjennom en ny kommune eller på egen hånd, er i stand til å løse lovpålagte oppgaver og håndtere utfordringene den står overfor - i dag og 20-30 år fram i tid. Det er avgjørende at kommunens innbyggere får så klare svar som mulig på hvilke utfordringer og muligheter som ligger i en eventuelt ny kommune. Dette er ikke minst viktig i forkant av innbyggerhøringer.

Fylkesmannens vurdering vil være todelt. Vi vil for det første vurdere prosessen som ligger bak vedtaket. Her er politisk forankring og innbyggerinvolvering sentralt.

For det andre vil vi vurdere om vedtaket som er gjort er i tråd hovedmålene i reformen. Her vil det bli gjort en faglig helhetsvurdering sett opp mot viktige samfunnsutviklingstrekk. I den sammenheng vil

Fylkesmannen legge vekt på om og på hvilken måte kommunene har vurdert og besvart følgende hovedspørsmål, der underspørsmålene er ment retningsgivende:

Hvordan sikrer kommunen rekruttering av tilstrekkelig arbeidskraft med riktig kompetanse innenfor de ulike tjenesteområdene?

- Har kommunen oversikt over kompetansebehov i egen organisasjon, og en plan for å møte behovet?
- Har kommunen kompetanse og kapasitet til å overta og løse flere oppgaver enn de som ligger til kommunen i dag?
- På hvilken måte vil kommunen løse eventuelle problemstillinger ved større avstander?

Hvordan sikrer kommunen at det er en sammenheng mellom demografisk utvikling og utvikling av tjenestetilbud?

- Hvilke strategier har kommunen lagt for å møte en befolkningsnedgang/-vekst?

Hvordan sikrer kommunen habilitet og troverdighet i egen saksbehandling?

- Hvordan sikrer kommunen likebehandling av innbyggere og næringsliv?

Hvordan vil kommunen bidra til en helhetlig og samordnet arealforvaltning og samfunnsutvikling i egen region?

- Hvordan sikre en samordnet utvikling innenfor bo-/arbeidsområder?
- Hvordan sikre areal- og transportløsninger som gir reduserte klimagassutslipp, ivaretar nasjonale arealhensyn, som legger til rette for folketallsvekst og næringsutvikling?
- Hvordan har kommunen vurdert helhetsperspektivet i egen region?

Hvordan sikrer kommunen at IKS-er og interkommunale samarbeid er underlagt politisk styring?

- Hvordan sikrer kommunen at oppgaver som løses i samarbeid med andre blir en del av kommunens helhetlige budsjettprosess?

Hvordan sikrer kommunen langsiktig økonomisk styring?

- Har kommunen tilstrekkelig politisk og administrativ kompetanse på økonomiområdet?
- Har kommunen en økonomisk situasjon som gjør det mulig å opprettholde stabile gode resultater over tid?
- Hvilke konsekvenser vil eventuelle endringer i inntektssystemet få?

Dette er spørsmål som bør ta utgangspunkt i utredningene som er gjennomført, og uavhengig av resultatet av eventuelle innbyggerundersøkelser og folkeavstemninger.

Fylkesmannen ønsker lykke til i det videre arbeidet.

Med hilsen

Christl Kvam

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.